

Відлуння історії Вінниччини

Проєкт цифрового збереження
топонімічної спадщини та відновлення
національної ідентичності.

- | Вінницька обласна військова адміністрація
(Департамент гуманітарної політики)
- | Державний архів Вінницької області
- | Вінницький обласний краєзнавчий музей

Березень — Грудень 2026 р.

Топоніми — це закодована пам'ять поколінь

Урочище Чорний Яр

1 Історичний досвід

Відбиток подій козацької доби чи давніших епох.

1

2 Лінгвістичний код

Унікальні особливості місцевого діалекту та живої мови.

2

3 Побут та світогляд

Відображення традицій та способу життя мешканців сіл.

3

Мета проєкту — дослідження та популяризація географічних назв (сіл, річок, балок, урочищ) як живого свідчення етнічного та культурного розвитку Вінниччини.

Критична загроза втрати ідентичності

Десятиліття русифікації

Радянська номенклатура спотворила або примусово стерла тисячі автентичних українських назв.

Урбанізація та реформи

Зміна адміністративних меж та відтік населення з сіл призводять до фізичного забуття локальних назв.

Розпорошеність даних

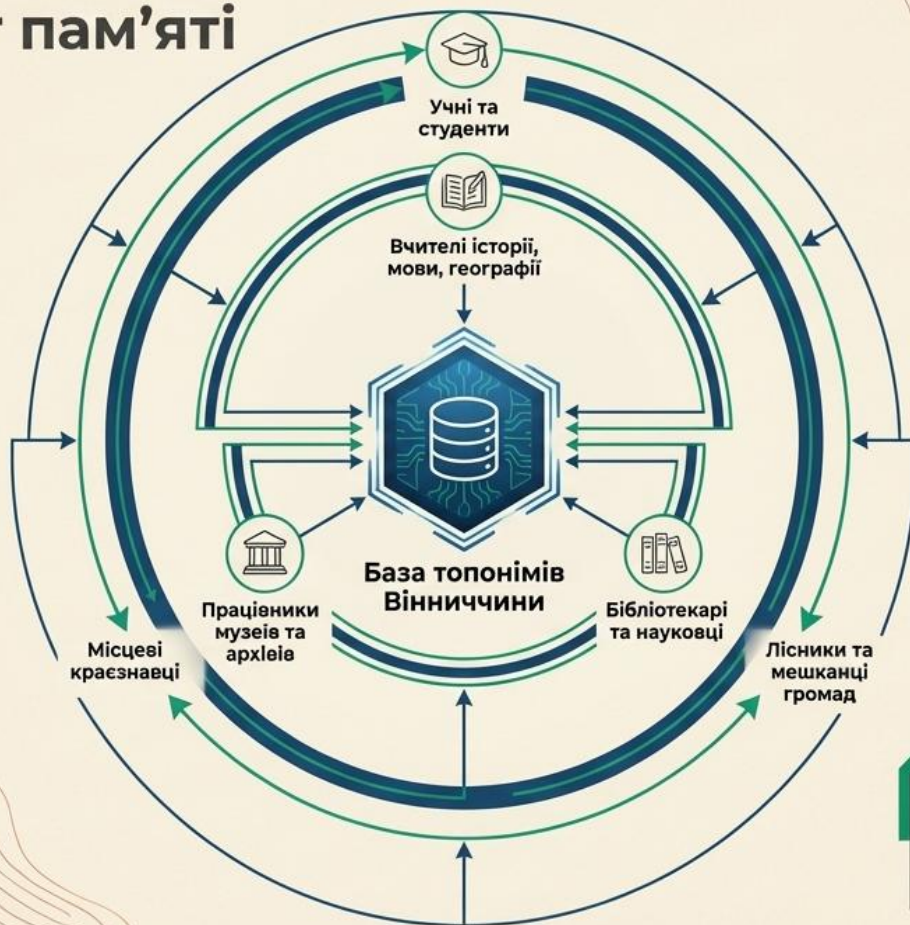
Наявні дослідження сховані в архівах та наукових збірниках, недоступні для громадськості.

В умовах російської агресії фіксація живої пам'яті землі є питанням національної безпеки.

Від хаосу до цифрової екосистеми

	Статус-кво	Результат проєкту
Джерела даних	Розпорошені по архівах та несистематизованих спогадах.	Зведені в єдину хмарну базу даних.
Стан автентичних назв	Спотворені або забуті через зміну поколінь.	Геолоковані, верифіковані та історично обґрунтовані.
Роль молоді	Пасивні споживачі адаптованої історії.	Активні дослідники та творці єдиного реєстру.
Доступність	Обмежена вузьким колом профільних науковців.	Відкрита онлайн-карта для всього світу.

Екосистема спільноти: Краудсорсинг пам'яті

Орієнтовне охоплення:
3 000 – 5 000 осіб
у перший рік реалізації.

Механіка збору: Як ми активізуємо громади

Обласний конкурс для школярів

Масштабна ініціатива, що стимулює учнів спілкуватися зі старшим поколінням. Конкурс на найбільшу кількість детально описаних топонімів свого краю.

Єдина електронна анкета

Уніфікована форма для збору відомостей. Кожен запис фіксує: тип об'єкта, назву, точну геолокацію та короткий опис історії.

Анкета збору даних
(Google Forms)

Воронка верифікації: Від сирих даних до науки

Сирі дані

Збір через анкети від 5000+ учасників.

Базовий контроль

Перевірка геолокації та усунення дублікатів.

Експертний фільтр

Лінгвістичний та історичний аналіз науковцями.

Фіналізація

Формування текстів та наукове редагування.

Валідований топонімічний запис, готовий до публікації.

Кінцеві продукти проєкту

Інтерактивна карта топонімів Вінницької області

Відкритий веб-ресурс із функцією пошуку, де кожен географічний об'єкт прив'язаний до точних координат і супроводжується історичною довідкою.

Топонімічний словник Вінницької області

Електронна (та за наявності фінансування – друкowana) версія фундаментального видання. Орієнтовний обсяг – 300 сторінок систематизованої спадщини.

Подвійний вектор впливу проєкту

Збережена історія (Hard Asset)

Створення унікальної бази даних, інтерактивної карти та словника, що захищають топонімічну спадщину від зникнення.

Навчене покоління (Soft Asset)

Формування у молоді, студентів та освітян навичок збору, критичного аналізу історичної інформації та адаптації її для сучасників. Процес створення карти є потужним освітнім тренажером.

Дорожня карта проєкту (Березень – Грудень 2026)

ЗБІР (Березень-Травень)

Старт конкурсу,
розповсюдження анкет,
активація шкіл та краєзнавців.

ПАКУВАННЯ (Вересень-Жовтень)

Наукове редагування, розробка
архітектури онлайн-карти,
верстка словника.

ФІЛЬТРАЦІЯ (Червень-Серпень)

Систематизація баз даних,
історичний та лінгвістичний
аналіз, верифікація геолокацій.

РЕЛІЗ (Листопад-Грудень)

Запуск інтерактивної карти,
презентація словника (≈300
сторінок), підбиття підсумків.

Ініціатори та координатори

*Повертаючи імена землі,
ми повертаємо собі власну історію.*

Департамент
гуманітарної
політики
Вінницької ОВА

Державний
архів
Вінницької
області

Вінницький
обласний
краєзнавчий
музей

Долучайтесь до відновлення пам'яті: info@toponyms.vn.ua